

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:
celoletno K 25.—
polletno K 12.50
četrletno K 6.30
mesečno K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 12.

Celje, v soboto, dne 16. januarja 1909.

Leto I.

Napredovanje malih kmetov na Francoskem.

Pariz, 12. prosinca 1909.

Charles Voisin je priobčil v reviji „Les documents du progres“ razpravo o pomenu in napredku malih kmetov na Francoskem. Ker so francoski „mali“ kmetje popolnoma identični z našim slovenskim povprečnim kmetom in ker nudi članek marsikaj za Slovence novega in poučnega, ga „Narodni Dnevnik“ lahko opravičeno priobči. Ch. Voisin piše:

Zelo veliko koristi vsaki deželi močen, relativno premožen stan malih kmetov v socialnem in političnem oziru. Najno je zagadatelj potrebno, da obračamo svojo pozornost na one dežele, v katerih se je posrečilo nasproti veleposestnikom ustvariti in ohraniti malega kmeta. Na prvem mestu med takimi deželami pa stoji Francija in dvojen, politični in gospodarski, razvoj je pospeševal omenjeni cilj.

Najprej je spremenila francoska revolucija popolnoma stare posestne razmere in izročila posestva v roke kmečkega ljudstva. Od tistih časov se je mogel francoski kmet s pridnostjo, štedljivostjo in izkoriščanjem vseh onih prednosti, katere nudi ravno mala kmetija, vrtnarstvo itd., ne le vzdržati temveč tudi konkurirati z deželami, v katerih je veleposestvo v premoči. Še danes oskrbujejo po veliki večini angleški trg z jajci in surovim maslom francoske province ob Kanalu, dasi morajo tekmovali s silno prekmorsko konkurenco.

Znameniti politični uspehi, katere je dosegla Francoska s svojo oporo na prost, premožen, zadovoljen in državi udan mali kmečki stan, so splošno znani: on tvori neizčrpljivo rezervo narodne moči in vsled svojega zmernega in strogo demokratičnega mišljenja je postal nositelj one umerjene reformne politike, kateri se prilagoja

tudi socialno življenje v francoskih mestih, koder si stojita nasproti radikalno delavstvo in konzervativno podjetništvo — a oba sovražita praktične reforme.

Te kmete pa sili danzadnem bolj gospodarska potreba, da se uklonijo tehničnim zahtevam medernega gospodarstva. Kajti celo največja pridnost in najintenzivnejša štedljivost bi končno obnemogli pred tehnično kar naj bolje urejenimi veleposestvi tujih dežel. Razvoj prilagoditvi modernemu gospodarstvu pa se je gibal v sledečih pravicah:

1. Izdelovanje takih kmetijskih strojev in gonilnih sil, ki so tudi za majhne kmetije in male kmetovalce pripravne.

2. Produktivne kmet. zadruga.

3. Razvoj kmetijskega zavarovanja in kredita.

K 1. Za prvi smoter pridejo sedaj posebno alkoholni motorji v poštev, motor od 3—5 PS, kateri za navadno kmetijo popolnoma zadošča, a ne stane sedaj več ko 1500—1800 frankov; za uro in 1 PS ne rabi več ko 1/2 l alkohola (špirta), t. j. okrog 20 vin. Še važnejša za bodočnost pa je poraba vodnih moči v Alpah, katere nudijo priliko za pridobivanje električne sile. Električne centrale se bodo postavile, ki bodo oddajale električno silo posameznim kmetom po gotovih cenah za uro in PS. Na tak način bi dobili kmetje možnost, da bi ravno toliko sile in ob takem času porabili kakor zahteva kmetija.

K 2. Obširnejša poraba takih strojev in še bolj trgovski razvoj celega podjetja pa omogočajo še le zadruga, združitve kmetov v produktivne zadruga. Te so se zadnji čas v Nemčiji in na Francoskem posebno pomnožile. Nekatero zanimive številke citirajmo iz „Musée Social-a“: Samo v okrajema Charante in Poitou je bilo leta 1907 109 združnih pristav (majarij), h ka-

terim pripada 64.784 kmetov s 159.812 kravami.

Povprečno šteje vsaka pristava 594 članov in 1466 krav. 226,049.507 l mleka se je predelalo v 10,587.637 kg surovega masla, povprečno tedaj 1415 l mleka in 65 kg surovega masla na kravo. Bruto-skupiček za surovo maslo je dal 29,494.970 frankov. K temu pa je treba še prišteti vrednost posnetega mleka, tako da znaša skupni dohodek 33,208.179 frankov nasproti 3,711.640 frankom pridelovalnih stroškov. Ti znašajo tedaj komaj 11 %

Tudi pri izdelovanju sladkorja in pese se je z uspehom uvedlo združništvo. Poglejmo si le tako združno tovarno v Marigny-ju, ki je tipična za možnost dobrih uspehov. Ustanovili so jo l. 1904. in se je izdalo 1000 akcij po 100 franko vsak kmetovalec, kateri kateri je hotel zadrugi prodati peso, je moral imeti take akcije, ne da bi se določilo gotovo razmerje med številom akcij v njegovi posesti in množino pese, katero je moral nabaviti. Vsaka delnica se je obrestovala s 4%, dobiček se pa ni delil po številu akcij, temveč v razmerju z množino in kakovostjo prodane pese. Dosedanji uspehi se izvrstni; plačevalo se je lahko znatno boljše cene ko v zasebnih tovarnah.

K 3. Zelo mnogo se lahko stori za podporo malega posestnika s pospeševanjem vzajemnega zavarovanja. Že od l. 1898. podpira država take zavarovalne zavode; ta podpora se je sukcesivno zvišala od 500.000 na 1,200.000 frankov. Od l. 1900. uživajo ti zavarovalni zavodi znatne poboljške z olajšavo ustanovitve in oproščenjem kolekov. S tem se je seveda pospešil njihov razvoj; po „Musée Social“ je bilo leta 1897 — 14.84 takih družb, 1. januarja 1908 pa že 8780. Teh 8780 zavarovalnic pa se deli tako-le: 7241 zavarovalnic za živino; 1442 zavarovalnic proti ognju, 24 proti toči, 4 proti nezgodam pri delu, 53 povratno zavaroval-

valnih družb za živino in 16 enakih proti ognju. Država je vse te zavarovalnice podpirala do 31. decembra 1907 skupno s 5,973.000 franki.

Ta podpora pa se je dajala na dva načina: 1. pri ustanovitvi; 2. v slučaju izvanrednih zgub v kakem poslovnem letu, da se je omogočila zopetna ustanovitev rezervnih fondov. Kar se tiče zavarovalnic za živino, moram še omeniti, da je zavarovalo pri 7241 zavarovalnicah do 1. junija 1908.398.375 posestnikov svojo živino; zavarovana glavica je znašala 429,209.667 frankov. Tudi zavarovalna glavica pri ostalih skupinah je precej znatna, na primer 258,576.068 frankov za povratno zavarovanje proti požaru, 25,580.569 frankov za zavarovanje proti toči. Ministerstvo namerava tudi ustanoviti osrednjo blagajno, katera naj bi služila kot opora za ostale družbe.

4. Tudi razvoj kmetijskega kredita pomaga zdatno malemu kmetu. L. 1907. je obstalo 88 zadrug za kmetijski kredit; te so dobile od države (!) 28 milijonov predujemov. Istege leta je bilo še v področju omenjenih zadrug (okrajnih posojilnic) 2168 krajevnih posojilnic; l. 1907 se jih je ustanovilo 530 in število združnikov se je dvignilo na 96.192. Dovolilo se je v celem 75,708.456 frankov posojila. Vrh tega imajo Francozi od 29. decembra 1906 postavo, ki dovoljuje kmetijskim produktivnim zadrugam posojila z mnogoletnim povračevanjem. Doslej je dobilo taka posojila 13 zadrug, med temi tri mlekarne, 1 kletarska zadruga in ena zelenjadarska zadruga.

Vse te naprave omogočujejo malemu kmetu na Francoskem bolj in bolj pristop do vseh tehničnih in komercialnih prednosti veleposestva; omogočujejo mu, da vzdržuje svoje gospodarsko in politično stališče, oziroma da preide k modernemu gospodarstvu in si vendar obdrži staro svoje posestvo in osebnost neodvisnost.

LISTEK:

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil Stanko Svetina. Dalje.

II.

V četrtek, dne 12. julija t. l. (navajam datum strogo, kajti v tem potopisu ima posebno vrednost) je šel gospod Brouček po daljši dobi zopet enkrat na Hradčane. „Na vikarki“ je bilo ravno nekoliko gostov in brzo se je razvil splošni govor, ki mu je bila za predmet — kakor tu tako pogosto — romantična preteklost. Saj tu v grajskem obzidju se takorekoč žije in klije iz preteklosti. Najdeš tukaj kanonike in drugo duhovščino, ki ima po dedščini iz davne pobožnosti službo in stanovanje pri starodavni katedrali; najdeš tu zakristane, ki jim isti veli-

častni spomenik daje življenje in marsikateri izredni dohodek se dobi iz žepov popotnikov, ki ljubijo umetnost; najdeš tu nekoliko grajskih služabnikov, ki tavajo v zapuščenem gradu kot strašeče sence minule slave; najdeš tu plemenitaše terezijanskega zavoda, ki nikakor ne rušijo starodavnega izraza okolice; najdeš tu siromake, ki stanujejo v nizkih, na vnanjo stran idilično okrašenih in k staremu grajskemu zidovju prizidanih jaslih Zlate ulice, te ulice, kjer bi našel skoro prav toliko zlata, kot v lončkih Radolfovih alkemistov, katerih bivše laboratorije je položila sem ljudska govorica, — te ulice, v kateri morda sedaj marsikateri prebivalec novera veka nepoznan od gladu umira v sosedstvu strašnih, romantičnih temnic, kamor si rahločutne duše kupujejo vstop z napitkom, da bi se zgržale nad barbarstvom preteklih vekov; najdeš tukaj različno, revno prebivalstvo drugih hišic in hiš, prilepljenih na sive, pelsesute zgradbe in stolpe, le po

glavnem, kar spada k lepemu in slavnemu kraljevskemu sedežu, se zastonj oziraš . . .

Današnja zabavo „na vikarki“ je otvoril pogovor o starih grajskih stolpih in groznih njihovih ječah. Gosp. Würfel je pripovedoval, kako se je spustil nekoč po vrvi v najglobbo jamo Daliborke, v bivšo temnico, in kaj je vse tam videl. Navdušen vsled vtisa svojega pripovedovanja, je pridal povest o podzemskih hodnikih, katere so odkrili pri kopanju podlage za novo cerkveno zgradbo, kamor je dozdej on edini prišel. Po dobro ohranjenih stopnjicah je dospel pod zemljo in je našel tam dva, žalibog že zasuta hodnika, iz katerih je eden peljal vidno naravnost pod „vikarko“ do „Jelenovega jarka“, drugi pa bogvekam.

Poslednja novost je vplivala zelo na gospoda Broučka, ki so ga taki hodniki že od nekaj s posebno, čarobno in pikantno vabljivostjo mikali. Povzel je torej besedo o novem pred-

metu in je izrazil svoje mnenje, da so oni podzemeljski hodniki brez dvoma samo del cele mreže skrivnih podzemeljskih hodnikov, po katerih so mogli kralji v času nevarnosti pobegniti iz gradu na ono stran, kamor jim je ravno najbolj kazalo. Niti navadni vitežki grad si ne moremo misliti brez takih podzemeljskih naprav, kaj šele stari kraljevski sedež, ki so ga tako pogosto oblegale sovražne vojske.

Neki profesor, ki je danes slučajno zablodil „na vikarko“, se je pri razlaganju gospoda Broučka pomenljivo nasmehnil in ironično pristavil, da nam žalibog zgodovina ni ohranila nikakih podatkov o kakem kralju, ki bi bil po podzemeljskem potu pobegnil iz praškega gradu. Gospod Brouček pa je odbil to navno pripombo po zaslugi.

„Pojdite, pojdite, gospod profesor!“ je rekel, trkajoč se pomenljivo s prstom na čelo. „Menda vendar ne mislite, da so bili stari kralji tako neumni, da bi komu izdali, kod ubeže skrivaj iz gradu

Trgovci in obrtniki, inserirajte v „Narodnem Dnevniku“. To je najboljše priporočilo narodnemu občinstvu!

Pismo iz Koroške.

II.

Napačna sloga je pač znamenje nazadovanja; čim več strank, tem razvitejše politično življenje. Šele stranke, ki odločno zastopajo koristi svojih pristašev, morejo složno delovati za skupne cilje, dočim od svojih strankarskih programov ne smejo prodajati nobene točke.

Ni se torej bati nikake narodnostne škode zato, da je začel izhajati „Korošec“ kot mali začetek naprednega delovanja med koroškimi Slovenci, pač pa je pozdravljati ta pojav kot nov napredek slovenstva na Koroškem.

Napredna stranka je za koroške Slovence naravnost življenjskega pomena. Šele dobro organizirana napredna stranka bo pozivila življenje v sedanjih „katoliški“ stranki; šele složno delovanje takih dveh strank, eventualno v zvezi s socialnimi demokrati, bi moglo pomagati slovenskim Korošcem do njihovih pravic.

Pa tudi neposredno za ohranjenje slovenstva na Koroškem je napredna stranka nujno potrebna. Pribiti moramo predvsem, da velja pri koroških Slovencih „nemčur“ ne samo za „nemško“, ampak tudi napredno mislečega človeka, prav tako kakor tudi mečejo koroški Nemci „Slovenec“ in „klerikalce“ v en koš. Predvsem je to videti v šolstvu. Učiteljstvo je skoro izključno napredno. Kot takemu mu nasprotuje klerikalno vodstvo v šolskem svetu, občini, privatnem življenju; opore najde tak učitelj le pri nemških naprednjakih, ker drugih ni — in ker baš koroško šolstvo ne vzgaja mnogo jeklenih značajev — presedla revež pod vplivom razmer počasi popolnoma na nemško stran.

Pa naj nikdo nikar ne reče: „Ni ga škoda, takih boljše da nimamo!“ Potrkajmo se na prsi in priznajmo, da je dandanes jako malo ljudi, ki bi hoteli biti mučeniki na vse strani: nasprotuje ti ljudska nezavednost sama na sebi, veliko število otrok te izmuči do dna, nezmisljeni šolski učni red ti že v začetku onemogoči upanje na uspeh, tem bolj ker te nemško nacionalni šolski nadzornik ne pusti izpred oči; vse šolske oblasti so proti tebi, nižje, ker si napreden, višje, ker si

To bi bili lepi skrivni hodniki, o katerih bi profesorji zgodovine v šolah razlagali. Ta je pametna! Saj je znano, da so celo delavci, ki so take hodnike kopali, imeli zavezane oči in so bili takoj, ko je bilo delo izvršeno, pomorjeni.

Te natančneje podatke je imel gospod Brouček iz prečitanih viteških romanov, v katerih si je nabral v svoji mladosti toliko podrobnosti o skrivnih hodnikih, da je mogel z vso pravico nastopati kot strokovnjak v tem podzemeljskem stavbarstvu.

Neki drugi gost se je postavil na njegovo stran in je menil, da so bili ti podzemeljski hodniki posebno dobrodošli kralju Vaclavu, ki je mogel po njih hoditi s svojim stalinim spremljevalcem rabljem na ponočne pohode in se je mogel v času potrebe umakniti grožnjam sovražne šlahte v kako svojo hišo sredi mesta.

„Morda po kakem predoru pod reko Vltavo“, je rekel posmehljivo profesor. „Kajti, kakor je znano, sta le-

Slovenec, z naprednjaki ne moreš občeovati, ker so nemčurji, s Slovenci ne, ker so klerikalci in te videti ne morejo. — Če pa prenehaš s svojo „slovensko gonjo“, kakor Nemci imenujejo tvoje narodno, tvoje ponižno narodno delovanje v šoli in zunaj nje, ti obetajo ne samo boljšo službo v lepšem kraju, ampak tudi vsestransko podporo, obenem tudi gmotno, ker nemška „obrambna“ društva niso tako uboga kakor naša.

Kje imate danes tako močen značaj, ki bi mogel vsemu temu kljubovati? Izkušen mož bi padel, kaj še 18—20 letni mladenič, ki se je izobraževal na zloglasnem celovškem učiteljsku!

Ne sodite ga — pomagajte odstraniti razmere, ki so krive, da tako dela!

Tako pa ni samo pri učiteljstvu! Omenjamo posebno ta stan, ker je šola na Koroškem najbolj kriva našega nazadovanja, toda prav tako bi lahko vzeli za vzgled kak drug stan. Odtuji se nam vse, karkoli je zmožno toliko naučiti se nemščine, da se lahko vrine med Nemce — k jaslim. Da, predvsem na Koroškem velja pravilo, da je narodnostno vprašanje v prvi vrsti socialno vprašanje.

Najhujše pa je seveda pri prostem ljudstvu, čigar sebičnost dosega samo ono, kar se da s prsti otipati.

Niti pet besed ne zna nemških, pa je le Nemec. Ne odkimavajz glavo, pogledat pridi, kdor ne veruješ! Župnik, vrl narodnjak, ima nekaj nasprotnikov. Nemci, ki vse izvohajo, pripravirajo malo nevedne ovčice in kmalu jih že lahko peljejo v Celovec prosit za nemško šolo. V gorjanski vasi, kjer sploh noben „Nemec“ nemški ne za, so si izprosili nemško šolo, in ker je kmet prepričan, da bodo otroci lažje živeli, če bodo hodili v nemško šolo (oni pravijo v šolo, kjer se otroci nemško nauče) zato raste „nemška“ stranka dandanes, naslednja generacija že slovensko ne bo več znala.

Ne prihaja nam na misel trditi, nedostatek stranke je edini vzrok žalostnega našega položaja na Koroškem. Nobena knjiga bi ne mogla izčrpati vsega, kar pride v poštev pri procesu germanizacije na Koroškem. Vendar pa si upamo trditi, da je razen nasprotnega nam šolstva ta nedostatek največja opora germanizacije. Ker bi pa dobra napredna stranka baš v šolstvu lahko mnogo več storila, nego more sedanja, mora vsak Slovenec ne samo pripustiti, ampak celo podpirati vse težnje, ki imajo za cilj združenje onih

žali dve hiši kralja Vaclava IV. v starem mestu, tretja pa prav na „Zderagi“.

„Zelo mogoče, da po takem predoru“, se je odrezal gospod Brouček, ki je bil že nekoliko jezen zaradi značiljivega tona nadutega profesorja. „Kaj mislite, da bi takega predora nihče ne izpeljal? Že davno sem čital o predoru pod reko Temso v Londonu in zadnjič je stalo v vseh časopisih, da nameravajo zgraditi velik predor pod morskim dnem iz Angleškega na Francosko. Prosim!“

„Oho, dragi gospod! Kar je mogoče v našem času pri sedanjem napredku tehnike —“ je začel profesor, smehljajoč se s svojim prezirljivim naglasom; toda Broučkov sobojevnik je hitro pretrgal to razlago.

„Oho! Menda vendar ne mislite, gospod profesor, da v starih časih niso znali prav tako zavrtati v zemljo kakor zdaj! O tem bi vas mogli najboljše poučiti p'bramski d'oli, ali makari kutnogorski ‚Osel‘.“

Dalje prih.

slovenskih elementov na Koroškem, ki sodanes prisiljeni politično in s tem tudi narodnostno lenariti.

Kranjski deželni zbor.

16. januarja 1909.

o (Ker smo dobili poročilo prepozno, prinašamo samo važne odlomke.)

Včerajšnja seja je prinesla veliko debato ob priliki proračuna, prinesla je tudi popolno jasnost o klerikalni izdajalski politiki.

Govorili so od naprednjakov poslanci dr. Tavčar, dr. Vilfan, Turk, dr. Oražen in Gangl. Dr. Oražen je v velikem govoru osvetlil korupti Schwarzov sistem. Klerikalci so bili med naprednimi govori popolnoma pasivni. Napred. govornikom je skušal ugovarjati deželni predsednik; branil je orožnike, vojake in „kranjsko hranilnico“. Kako je pravičen, to dokazuje, pravi Schwarz, dejstvo, da je nastavlil med 19 konceptnimi praktikanti 8 (!) Slovencev. Zaključil je izvajanja z zatrdilom, da bo vlada vztrajala na dosedanjem stališču.

S klerikalne strani sta govorila dr. Krek in dr. Šusteršič.

Nad vse zanimiv je bil govor dr. Šusteršiča, kolovodje S. L. S.

Klerikalci začenjajo kazati barvo.

b Dr. Šusteršič je predvsem v varstvo vzel dinastijo, potem pa Schwarza. Slavil je njegove zasluge, češ, da ni odgovoren za nastope vojakov. Schwarzovo delovanje je bilo blagotono za ljudstvo! Vojaškega nastopa je kriv — župan Hribar! (Burni ugovori na klopih naprednjakov.) Edina hiba Schwarza dne 18. septembra je bila, da je verjel preveč županu Hribarju. Odkar je Schwarz predsednik, je uradništvo z ljudstvom prijazno.

Krivda 20. septembra leži le na vojaških predpisih. O germanizujočem delu vlade, o korupciji v „Kranjski hranilnici“ Šusteršič ni govoril. — Dr. Šusteršičev govor je zbudil naravnost konsternacijo med lastnimi pristaši, kolikor jih je še narodnih. A zlezli so vsi pod mizo. Splošen je bil utis, da je dr. Šusteršič s tem govorom, ki je bil popolnoma „ministerski“, uničil velik del uspeha 20. septembra za skledo leče za svojo osebito in za klerikalno stranko.

Proračun se je sprejel soglasno, Ganglove resolucije v prid mestu Idriji so bile odklonjene. Vsprejel se je tudi predlog o 10 milijonskem deželnem posojilu.

Nabirajte naročnike za „Narodni Dnevnik“.

Politična kronika.

Češko-nemška sprava.

Polvladna „Wiener-Abendpost“ je prinesla 14. t. m. izjavo, v kateri vlada naznanja, da skliče enketo za pogajanja med Čehi in Nemci v svrhu ureditve jezikovnih razmer na Češkem. Potrebno je to — pravi vlada — v interesu države, ki vedno bolj trpi pod neprestanimi narodnimi boji. Zato hoče vlada predložiti zbornici v najkrajšem času zakonski načrt za ureditev jezikovnih razmer in za osnovanje okrožij na Češkem. Da pa doseže tozadevno sporazumljenje med obema narodoma, predno predloži načrt zbornici, in da se premostijo nasprotstva kolikor mogoče že prej, sklicuje najvplivnejše može z obeh strani k posvetovanju.

Z drugimi besedami: Bieneith ne najde izhoda k parlamen-

tariziranju ministerstva in vidi v češko-nemški spravi zadnje in edino sredstvo, kakor že svoj čas bar. Beck.

Vzdržujemo se za danes pripomb glede našega stališča k tem pogajanjem. Izvrševalni odbor narodne stranke je že lansko leto, ko je Beck poskušal enaka pogajanja, jasno izrekel svoje stališče in tudi slovensko ljudstvo je na mnogih shodih odločno izjavilo isto, namreč: sporazum med narodi, narodna sprava se mora zakonitim putem izvesti v vseh deželah istočasno. Videti je, da bo akcija vlade tokrat vendar le imela nekaj uspeha. Nemci se, dasi ne z navdušenjem, splošno izrekajo za pravne konference, in tudi Čehi. Zato je naloga političnih činiteljev, naloga v prvi vrsti naše državnozbornske delegacije, da se v tem trenutku odločno zavzame za naše zahteve. Izvrševalni odbor narodne stranke se posvetuje o vladni akciji v svoji jutrašnji seji.

d Reforma kmetijskega kredita.

Dr. Grabmayr je vložil v gosposki zbornici svoječasno predlog, s katerim se vlada poziva, naj čimprej vložil v poslanski zbornici zakonski načrt za reformo kmečkega kredita. Specijalna komisija se je posvetovala o načrtu, ki ga je tozadevno sestavil predlagatelj sam, in je včeraj izdala poročilo. Glavne točke Grabmayrovega predloga so: 1. zastavne pravice na poljskih in gozdnih posestvih se smejo ustanoviti le za neodpovedljive, najdalje 60 letih v anuitetah odplačljive terjatve. 2. Terjatve, ki jih imajo na poljskih in gozdnih posestvih kreditni zavodi, navezani na javno polaganje računov, se imajo, če se že sedaj ne odplačujejo v anuitetah, spremeniti v anuitetne dolgove, in se imajo odplačati najdalje v 60 letih; dolžniku pa se mora dati možnost, da to dobo tudi skrajša. 3. Pri vseh prisilnih prodajah poljskih in gozdnih posestev morajo posredovati javni zavodi (deželni hipotečni zavodi) v svrhu, da očistijo posestva vseh odpovedljivih hipotek, ki se ne dajo amortizirati. 4. Deželni zakonodajni zastopi naj odločijo termine, kdaj stopi ta kreditna reforma v veljavo.

d Spravna češko-nemška pogajanja.

Obširnejše o stvari poročamo na drugem mestu. Vlada ima namen omejiti enketo na kolikor najmanj zastopnikov. Tudi kršč. socialci se je udeležijo. Poljaki izjavljajo, da se posvetovanju ne udeležijo, pač pa hočejo delovati na omogočenje koalicijskega ministerstva.

d Nemški državni zbor razpravlja

o zakonskem načrtu za delavske zbornice. Te bi imele namen izenačiti nasprotstva med delodajalci, in delojemalci bi se ustanovljale strogo strokovne zbornice.

b Krščansko-socijalni „škandal“.

Pod tem naslovom prinašajo razni nemški časopisi zanimiva odkritja, kako je krščansko-socijalni nižjeavstijski deželni odbor brez kake kontrole pri zgradbi nove norišnice prekoračil proračun za nič manj nego — 10 milijonov kron. Lepo gospodarstvo!

a Poštne razmere v Pragi.

Med predsednikom c. kr. poštnege ravnateljstva v Pragi Krausem in podpredsednikom Svobodo je vladalo zadnje tedne napeto razmerje, ker je Svoboda hotel z vso silo vzdržati germanizacijo poštnege uradov na Češkem, dočim je Kraus odločno nastopil za pravice češkega uradnega jezika. Zato je odstopil Svoboda, češ „da se umakne sili“, obenem pa je prosil, da se uvede proti njemu disciplinarna preiskava. Ta se bo tudi izvršila v trgovinskem ministerstvu. Nemško časopisje izjavlja, da bo imel odstop Svobode burne posledice za poštni promet.

Zahtevajte „Narodni Dnevnik“ v vseh gostilnah in kavarnah!

Dnevna kronika.

d Nov napad višje deželne sodnije v Gradcu na slovenščino ali kaj? Dne 15. prosinca 1909 se je pri višji deželni sodnji v Gradcu vršila prizivna razprava v zadevi Franca Ogrizka proti Ani Ogrizek zavoljo računa. Vkljub temu, da določuje § 486 c. pr. r. izrecno, da se mora pri prizivni razpravi prečitati izpodbijana razzodba s svojimi razlogi, je poročevalec, višjesodni svetnik dr. Nemanič namesto slovenske razzodbe in njenih razlogov čital nek slab prevod. Ko je zastopnik tožitelja, dr. R. Pipuš, vsled tega zahteval, naj se tudi slovenska razzodba prvega sodnika s svojimi razlogi doslojno prečita, je tudi predsednik senata, dr. Walter skušal zagovarjati dr. Nemaniča, a končno se je moral odločni zahtevi tožiteljevega zastopnika vendar udati in dati prečitati tudi slovensko razzodbo v izvorniku.

Višja deželna sodnja v Gradcu, ki popolnoma protizakonito ukazuje podrejenim sodnijam, da morajo njene nemške razzodbe za slovenske stranke prelagati na slovenski jezik, ima toraj časa dovolj, brez vse potrebe in protizakonito slovenske razzodbe nižjih sodnij prelagati na nemški jezik. — Ali bi ne bilo umestno, če bi naši poslanci opozorili justično upravo na te razmere?!

d Nacionalni bojkot. Graška „Tagespott“ poroča: Neka tukajšnja (graška) tvrdka pošilja večje množine naznanil za svoje predmete kot tiskovine v različne pokrajine. Jeden izvod je dobil tudi c. kr. poštar Vaclav Španel v Lobeš pri Plznu. Tvrdka je dobila tiskovino vrnjeno z dostavkom: Nazaj. Nič češkega denarja za naše sovražnike. „Tagespott“ dostavlja: Žalosten vspeh češkega hujskanja. Turški bojkot smo srečno odstranili; bojkota v domači državi pa vlada noče ali ne more premagati.

d Slavnostni spreved na Dunaju, katerega so se udeležili tudi glasoviti „Kranjci“, izkazuje velikanski deficit. Dunajsko mesto je že dalo 300 tisoč, država baje misli dati 400 tisoč, a vkljub temu še ostane pol milijona kroja nepokritega. Kaj čuda, da je nastal iz tega pravi kršč. soc. škandal.

d Cenzura v dunajskem dvornem gledališču. Mnogo smeha je vzbudila isjava „olikanega“ kršč. soc. poslanca v nižjeavstr. deželnem zboru Silbererja, da je cenzura v dvornem gledališču pač dopustila, da se govori v neki igri o „nemških volih“, o madžarskih pa se ne sme govoriti... Bogve, ali se je čutil Silberer prizadetega kali?

d „Marburger Zeitung“ se nas je blagovolila spomniti v svoji četrtkovi številki. Razun nekaj žaltavih psokv ni vedela tetka marburgerca ničesar stvarnega navesti proti ponemčenju naših otrok (da list pri tem ne pozna razločka med nemškimi šolami za nemško in slovensko deco, je naravno), proti našemu odporu glede nemšk. šolsk. nadzornika za Sp. Štajer, proti slov. gibanju v Gradcu itd. Mariborsko nemško gospodo pač te stvari bole — migljaj več za nas, da ne odnehamo!

v Admiral Roždestvenski umrl. Iz Petrograda se brzjavljaja, da je tam 14. jan. umrl admiral Roždestvenski. Njegova nesrečna uloga v rusko-japonski vojski je nam še vsem v živem spominu. Poveljeval je baltijskemu brodogju, katero so Japonci uničili v morskem zalivu Tsushima. Iz svoje potapljaajoče ladje „Knjaz Suvarov“ se je

admiral rešil na rušilca torpedovk „Biedovy“, ki se pa je moral kmalu udati. Bil je nekajmesecev vojni jetnik na Japonskem in ko se je vrnil na Rusko, so ga postavili pred vojno sodišče, ki pa ga je oprostilo v juliju 1906. Takrat se je moralo priznati, da ni mogel biti kriv takemu porazu kak admiral sam, ampak, da je bilo baltijsko ladjevje že davna tako slabo, da so mu vsi strokovnjaki prorokovali poraz. Tudi Roždestvenski ga je videl in prorokoval v naprej. Starih ladij ni mogel prenoviti in ljudij, katerim so dali obleko in ime mornarjev, ni mogel izvežbati v tako kratkem času za dobre pomorščake. Znan je tudi zaradi hulske afere, ko je v noči od 22. na 23. oktober dal streljati na par angleških ribiških čolnov. Mednarodna komisija je zborovala mesece in mesece in prišla slednjič do zaključka da mora Rusija plačati 65.000 funtov šterlinga Angleški. 27. in 28. majnik je njo prinesel pomorsko bitko pri Tsushimi, kjer je, kakor smo že omenili podlegel. Roždestvenskega sta japonsko jetništvo in obtožba tako potrla da je bil, tudi po tem ko ga je vojno sodišče oprostilo, popolnoma potr. In to je najbrž povzročilo njegovo zgodnjo smrt. —

Postaja Triglav leta 2000.

Štajerske novice.

v Iz Dravske doline. Slovenci zavedajte se narodnih dolžnosti pri pošti in železnicah. Kdo je kriv, da so nastavljeni na Slovenskem nemški železniški uradniki? Odgovor na to: Slovenci sami! In zakaj? Ker ne zahtevajo in ne izpolnjujejo tiskovin v slovenskem jeziku. Vsak Slovenec naj zahteva in izpolnjuje pri pošti in železnici slovensko. S tem bomo dosegli, da nam bode morala železnica nastavljati same Slovence oz. slovenščine zmožne uradnike. Vsak uradnik na Slovenskem mora znati in sprejemati pri železnici slovensko izpolnjene tiskovine. Ne bodimo mlačni in popustljivi. Ne smemo se ravnati po vzgledu nekega doktorja iz Maribora, kateri je pred kratkim na neki železniški postaji v dravski dolini zahteval za se in za svojega tovariša vozne listke v nemškem jeziku. Nikdar ne bi v času, ko se je že v zadnjo gorsko vas nanesa narodna zavednost, pričakovali od akademično izobraženega, — da celo bodočega voditelja Slovencev kaj takšnega. Razmeram in času primerno — škandal! Zopet se je tu pokazalo, kako „nobel“ so še naši inteligente, da še povsod govorijo blaženo nemščino. (Seveda so tudi častne izjeme!) Mesto da bi dajali dober vzgled drugim pa sami narodno grešijo. Kako se more potem zahtevati od priprostega ljudstva slovenska govornica?! Pričakujemo, da se enaki slučajji ne bodo več dogodili in da se bodè slovenska zavednost in govornica vedno bolj širila. Za Slovence in Slovenke med seboj in pri raznih uradih ni drugega občevalnega jezika kot slovenščina, če pa pride Nemeč ali pa Nemka zraven naj pa tudi govori slovenski. Kje pa stoji zapisano, da bi moral Slovenec z Nemcem ali Slovenka z Nemko govoriti nemško? Tiste večne ponižnosti naše, da bi na slovenskih tleh govorili pri uradih in s tujcem, — da celo s Slovincem v nemškem jeziku, mora biti enkrat za vselej konec. Kdor živi na Slovenskem naj govori slovensko!

To priporoča Pohorc.

v Ravnatelj štajerske deželne meščanske šole v Celju, g. Anton Paul, nič ne zna slovensko. Vsekakor unikum za šolo ki je namenjena Slovincem in katero v pretežni večini res

posečajo slovenski fantje. A naš hiper-nemški deželni šolski svet menda ravno zato še drži Paula, čeravno ima mož že svoja leta in je za penzijo že davno zrel. — Mi odločno zahtevamo, da se jeseni ravnateljsko mesto na celjski meščanski šoli razpiše ter tisto podeli možu, ki je povsem slovenščine vešč. Skrbeti pa hočemo, da ne bode manjkalo slovenskih prosilcev!

— § —

o Iz Maribora. Opozarjamo na knjigo nekega domišljavega Vsenemca (Reinerja) „Ein pangermanisches Deutschland“, ki govori še nekoliko jasneje o načrtih Vsenemcev nego glasilo „Südmarke“. Iz te knjige seva fanatizem one nemške stranke, ki ima že zelo mnogo zastopnikov tudi po spodnještajerskih in koroških mestih in trgih. Po vsej srednji Evropi sme vladati edino le Nemeč, ki je kulturni (!) človek. Izmed slovenskih pokrajin se mora vzeti Slovenstvu najprej Koroško, potem šele se vržejo z vsvo silo na Štajersko. Kadar bo vsa Štajerska ponemčena in v vsenemških krempljih, takrat ne bo težko po Reinerjevi sodbi pogoltniti Kranjcev. Takrat bo most do Trsta dovršen in Nemeč bo gospodar teh krasnih južnih krajev na veke. Obenem se naj bližajo polagoma vsi Nemci Prusom, kar se godi sedaj že na tihem. Slovenstvo pa mora pasti, za Slovenci morajo zginiti Čehi, Slovaki, Poljaki, Hrvatje, Srbi, nazadnje seveda tudi Rusi. — V skupni nemški državi, tam bo raj za ostanke Slovanov! Ne bodo jih sicer postreljali, ampak smeli bodo še živeti. Toda ženitev se jim mora prepovedati. Vsi Slovenci, ki bodo se v tej državi še priznavali, da so Slovenci, bodo morali ostati deviški, da izumrejo brez otrok. — Te misli podajamo brez dostavkov. Marsikdo se bo smejal, ker ne bo videl v teh idejah nič resnega. Na nevarnost pa nam je vendar paziti in poučevati je mase našega naroda, kako blage misli imajo naši Nemci po trgih in mestih.

o Šolska vodstva naših slovenskih ljudskih šol odločno pozovemo, da odslej s svojimi oblastmi izključno uradujejo slovensko. Mi bodemo tozadevno stvar zelo pridno zasledovali ter neizprosno postopali napram malomarnosti, ki bi se še utegnila pojaviti v tej principijelno tako važni stvari.

v „Celjski Sokol“ je dobil iz Prage novo orodje. Brez vsakega naročila od strani društva je dostavila tvrdka Pelle orodje od kolodvora v Narodni dom. Toda vsa vsiljivost ni nič pomagala. Na zahtevo „Celjskega Sokola“ je moral romati orodje nazaj na kolodvor, odkoder ga je prepeljal drug voznik na svoje mesto.

v Diš. semenišče v Celju, katerega ne bo, iskreno pozdravlja „Sloga“. Baje bi ustanovitev takega semenišča mnogo pripomogla k rešitvi srednješol, vprašanja na slov. Štajerskem (?)

o Samonemški napis na c. kr. infant. vojašnici v Celju. Nad vratmi in pri vratih tuk. infant. vojašnice so napis, ki oznanjajo uradne ure dopoln. poveljstva 87. pešpolka, ki je skoraj izključno slovenski. Vendar pa so napis popolnoma nemški, česar ne moremo odobravati ne z narodnih ne s praktičnih ozirrov. Zahtevamo, da zginejo samonemški napis in se nadomestijo s samoslovenskimi!

o Tukajšnji c. kr. poštni in brzojavni urad ima še vedno le nemški pečat. Mi resno zahtevamo, da se to nas Slovence sramoteče bagatelizovanje čimprej odpravi!

o „Slovenska čitalnica“ v Mariboru priredi dne 16. t. m. (v soboto) plesni venček ob 8. uri zvečer v mali dvorani Nar. doma. Vstopnina za nečlane 1 K, člani prosti.

o Iz Maribora. V Mariboru se snuje neodvisen slovenski orkester, ki bo prirejal godbene koncerte in sodeloval pri zabavnih in gledaliških večerih.

o Nabiralniki v mariborskem Narodnem domu so vrgli leta 1908. družbi sv. Cirila in Metoda 416'39 K, Mariborskemu Sokolu 335'12 K. Ljudski knjižnici 206'27 K, torej skupaj 957'78 K.

o Slovensko gledališče v Mariboru. Na splošno željo se priredi v nedeljo dne 24. t. m. zopet „Rokovnjači“. Režiser g. Štefan Medved.

o Nova podpora po suši za šoštanjski okraj. G. drž. poslanec V. Ježovnik nam naznanja, da se je dobilo za šoštanjski okraj znova po znižanih cenah 17 vagonov slame in 7 vagonov sena.

o Na Vranskem, tako se nam piše, je še vedno videti — samonemška napisa. Skrajni čas je že, da se to odpravi! — Na Vranskem v slednjem času par nemčurjev glavo prav oholo po koncu nosi. Vrančani, bodite budni, da vas ne doleti presenečenje!

Od Sv. Bolfenka p. Središčen. Nar. hranilnica in posojilnica je imela v nedeljo dne 10. t. m. svoj drugi uradni dan. Prometa je bilo dosedaj 15.201'16 kron. Vlog je bilo za 8286'98 K, posojil in drugih izdatkov pa 6914'18 K, ostane torej v gotovini 1372'80 kron. Posojilnica in hranilnica vrlo napreduje.

o Zginil je kočar Jakob Pišek iz Št. Petra na Medv. selu, ne da bi ga bili dozday živega ali mrtvega našli. V noči od 25. do 26. grudna 1908. je zapustil ob 12. uri precej dobre volje gostilno Jožefa Zupanec v Mestinjah in vsa poizvedovanja po njem so bila do danes brez uspeha. Kako zločinstvo je popolnoma izključeno, ker ni imel denarja in tudi ne osebnih sovražnikov.

o Od Sv. Miklavža pri Ormožu. Zgorela je žena nekega posestnika. — Mož je baje šel po opravkih, žena pa je hotela zakuriti in po nesreči se ji je vnela obleka. Reva zapusti tri mesece starega otroka.

o Legar v Trbovljah. Pred tednom je zasledil legar pot v Trbovlje in vzbudil splošni strah pri vseh. Danes se lahko konstatira, da je ponehal. V izolirnici ležita še samo 2 od 6 bolnikov, od katerih je eden umrl in 3 zdravi odšli. V rudniški bolnišnici se jih nahaja še 11 v opazovalnem oddelku.

o Poslanec Benkovič v Trbovljah. Jutri pride drž. posl. Benkovič v Trbovlje. Naznanil bo baje predvsem svoje uspehe za obljubljeni poddržavljenje rudnikov. — Naši klerikalci so že kupili svet za „katoliški dom“ v Trbovljah.

o Iz Trbovelj. (Nesreče v rudniku. Posledice pijanosti.) Neštete nesreče, ki so našo dolino obiskale v nekaj dneh, so tembolj žalostne, ker so se iste zgodile po nepredvidnosti ponesrečencev. Pred nekaj tedni je izvrtaval v jami kopač Ernest Čepelin pokaženi strel (kar je strogo prepovedano); ko privrta do streliva, se to užge, in revež je ležal v krvi na tleh. Vendar so ga poslali še živega v Ljubljano, kjer se mu v bolnišnici obrača na bolje. Zgnbil je pa eno oko. Pred par dnevi se je ista nesreča ponovila v kamnolomu, kjer sta enak strel s krampom izkopavala delavec J. Špende in A. Smodič. Vgžani strel je vrgel toliko kamenja v nju, da bode prvi težko okrevat in tudi drugi je dobil nevarne rane. Najnesrečnejša noč je bila od 14. do 15. t. m. Pri enakem protipostavnem delu izvrtanja pokažnega streliva je ubilo na mestu delavca Martina Zaverla, doma iz Polšnika v litijskem okraju. Zunaj jame

sta prišla isto noč med premogove vozove (hunte) Jožef Štravs in Jožef Vozel, katere so takoj prenesli v rud. bolnišnico in je upati, da okrevajo. — Vzlic vsem tem skoraj vsakdanjim nesrečam ima še demon alkohol dosti opravila. V noči od 14. na 15. jan. so prinesli težko ranjenega Martina Trebušnika v bolnišnico. Zdravniki so ga šivali in zraven je še zgubil tri zobe. Prišlo bi do groznih pobojev, ako ne bi pravočasno došli varuhi postave in odpeljali vinjene ljudi v raj treznosti.

v Občinskih volitvah v Slov. Bistrici se vrše koncem meseca januarja. Ali bi ne bilo dobro, da bi Slovenci vsaj prešteli svoje glasove?

v Vranskega. Bodoče deželnozborske volitve mečejo svojo senco tudi že na naš kraj. V naši cerkvi, kjer je bilo dosedaj le jako malo slišati politike in se je v veliko priznanje in veselje vseh faranov večinoma oznanjevala le beseda božja, je začelo pri pridigah padati po „liberalcih“, „brezvercih“. Nismo bili dosedaj tega vajeni in upravičeno se vprašujemo od kod piha ta novi veter, po katerem se je začel ravhati pridigaraki plašč našega gosp. župnika. Da se celo strašna nesreča v južni Italiji slika kot kazen božja za te strašne liberalce in brezverce, je sicer malo neokusno, vendar smo pa prepričani, da g. župnik tega sam ne verjame. Če je vsensmiljeni in vsepravični Bog res hotel „brezverce“ kaznovati potem nam ni umljivo, in menda tudi gosp. župniku ne, zakaj da je poleg tega porušil toliko cerkva in samostanov in po nedolžnem ubil toliko nedolžnih otrok in toliko svojih zvestih služabnikov, duhovnov, menihov, in nun. Svetovali bi gospodu župniku, naj ostane vsaj tak kakor je bil in naj ne pusti na svoje pridige uplivati politike in potresov, potem bo užival med nam ugled in spoštovanje. Če pa hoče delati politiko, potem jo naj dela zunaj cerkve in naj pride na politične shode ki so vsakemu pristopni.

v Slovenske trgovce in obrtnike vabi mariborska „Straža“ v klerikalni tabor. Cel „program“ dela v pospeh našega trgovstva in obrtništva obstoji v sledečem (za nas in še menda za marsikoga drugega) zelo nejasnem stavku: „Zato hočemo nastopati neizprosno v prid slov. obrtnika oziroma trgovca“. Kar pa nameravajo gospodje v strokovnem oziru storiti za obrtnika in trgovca, o tem molčijo, „Denn das, Bauer, ist was anderes!“ Sedaj samo „gruntajo“ v praznem in plitvem uvodniku „Straže“, kako bi pošteno zgrizli „strastne“ agitatorje med trgovci in obrtniki za narodno stranko. Tako „delo“ bode menda obrtništvo lepo odklonilo. Mi ponavljamo samo, kar je že dejal strokovnjak-obrtnik v „Nar. D.“: treba je našemu obrtništvu strokovne združne organizacije in to bodemo po svoji moči podpirali ne kot kako strankarsko temveč kot strokovno obrtno organizacijo. Našemu trgovstvu pa je po enoglasnem mnenju treba le časa za razvoj; ako ga bodo klerikalci s propagando gesla „svoji k svojim“ podpirali, tem bolje. Samo, da je ta podpora za danes, kdor pozna široke vrste „zvezarjev“, precej — jalova. Le ostanimo lepo pri dejstvih — pa se bodemo najprej domenili!

v V Radvanju pri Mariboru je izvoljen za župana hud nemškutar A. Lesjak.

v Iz Šoštanja. Nemci so prelomiti kompromis! Hans (pl.) Woschnagg kandidira! Po prvi točki kompromisa, ki se je sklenil svoječasno med Slovenci in Nemci glede obč. zastopa v Šoštanju, spada podžupansko mesto Slovincem. To mesto je sedaj spraznjeno, a še dosedaj se ni poklicalo slov. namestnika na podžupansko

mesto. Pač pa so izvolili Nemci na to mesto nemškega peka Filipa Gandeta. Ta slučaj nas uči, da ne sklepajmo nikoli gnjilih kompromisov z Nemci! Gandetu je župan Hans Woschnagg takoj odstopil del svojih poslov. Hanspl., zlodej, da se človeku tako rad jezik spodtakne — Hans Woschnagg misli namreč mesto Langerja kandidirati v deželni zbor. Langer je baje premalo pristen Nемец — Woschnagg — Vošnjak je bolj pristne krvi. Mi samo želimo mnogo sreče volilcem, ki bi ga izvolili.

v Pri Veliknedelji se snuje veteransko društvo. Za ustanovitev tega društva si veliko prizadeva vpočojeni stotnik-računovodja Tomaž Senjor s sodelovanjem bivšega podozkrbnika velikonedeljske graščine Jožefa Tušaka. Navdušenje za to društvo je med bivšimi vojaki seveda veliko. Za pristop k društvu se je že prijavilo okoli 150 oseb. Tudi podpornih udov je baje že čuda. Ustanovni shod se vrši v nedeljo, 17. januarja t. l. popoldne ob 3 uri v gostilni gospoda Alojzija Mikl pri Veliknedelji. — Nekateri so mnenja, da je to društvo za Veliknedeljo — potrebno.

v Mesto učiteljice je razpisano na petrazrednici pri Sv. Rupertu v Slov. gor., 3. pl. razr. Prošnje do konca januarja.

v Brez vođe je navzlic obilnim padavinam v zadnjem času obč. Trafeng na Zg. Štajerskem. Pred dvema dnevoma je usahnih zadnji studenec.

v One ki plačujejo vojaško takso, opozarjamo, da se morajo tekom meseca januarja zglasiti pri domači občini, četudi so bili oproščeni osebnega dohodn. davka. Priglasitev je lahko pismena ali pa ustmena (pismena poštine prosta). Toliko na znanje, da ne bo nepotrebnih glob!

v Poslanec Ježovnik in poobl. zakon. Ker se ptujski „Štajerc“ tako širokonstno zadira v drž. posl. Ježovnika, bodi mu povedano, da g. Ježovnika zaradi bolehnosti isti čas ni bilo vobče na Dunaju in da torej ni mogel glasovati proti poobl. zakonu.

v Ponarejeni petkronski tolarji krožijo močno po Ogrskem. Pazite v obmejnih krajih!

v Iz Bečice na Pakl nam prihajajo pritožbe, da se pošta v okolici neredno ali sploh ne dostavlja. Ali ni mogoče več pazljivosti?

V nedeljo, 17. t. m. ob 4. uri pop. v „Skalni kleti“ plesni venček „Bralnega društva“ v Gaberjih.

Kranjske novice.

a Kranjski nemški „Volksrat“ ima, kakor piše „Slovenec“ pri ljublj. sodiščih veliko besedo. Na ukaz dr. Egerja je odredil predsednik Levičnik, da odgovarja depozitni urad v Ljubljani na slovenske uloge okr. sodišča — nemški, ne pa po dosedanji navadi slovenski. „Slovenec“ napoveduje energično akcijo slov. poslancev.

a Poljudno predavanje o potresu bode imel profesor dr. Grošelj v sredo, 20. t. m. zvečer v „Mestnem domu“ v Ljubljani v dobrodelne namene.

a Radl pomanjkanja prostora hoče mestna občina ljubljanska opustiti s prihodnjim letom I. letnik višje dekliške šole. Ostati ima le še licej. Tam se je oglasilo za prvi letnik višje dekliške šole 120 gojenk, dasi je bil licej že otvorjen. Ako se dekliška šola opusti, bodo zopet polnejši Huthov zavod in samostani.

d Srednje šole na Kranjskem. Najnovejši „Verordnungsblatt“ prinaša statistični izkaz o srednjih šolah na Kranjskem. Iz tega izkaza je dijakov: na I. drž. gimnaziji v Ljubljani 578, na II. drž. gimnaziji 459, na nemški gimnaziji v Ljubljani 124, na gimnaziji v Kočevju 122, na gimnaziji v Kranju 325, na gimnaziji v Novem mestu 227, v škofovih zavodih v Št. Vidu (ki imajo še le 4 razrede) 191. Skupaj je torej na vseh kranjskih gimnazijah 2026 dijakov. Ljubljanska realka ima 529 dijakov, idrijska pa 270, skupaj torej 799. Iz tega izkaza je razvidno, da ima ena sama slovenska gimnazija več dijakov, nego obe nemški gimnaziji.

Pri plesnem venčku „Slov. trg. društva“ v Celju na Svečnico svira vojaška godba 17. pešp. iz Celovca.

Primorske novice.

d Razpisano je mesto ravnatelja na goriški realki.

d Nemški „Schulverein“ ima že eno ljudsko šolo v Opatiji. Sedaj ustanovi še jedno v Lovrani.

d Pri volitvah v goriško trg. in obrtno zbornico so Slovenci propadli v 2. trg. in 3. obrtni kategoriji, kjer so kandidirali. Vendar pa so dobili toliko število glasov, da je sčasoma upati na zmago.

d Deželni šolski nadzornik za Primorsko. Deželni šolski nadzornikom za Primorsko je imenovan dr. Robert Kauer, profesor na državnem gimnaziju v 13. okraju na Dunaju, dosedaj prideljen tržaškemu namestništvu, oziroma deželni šolski svetom goriško-gradiščanskemu in isterskemu. Torej za italijanske in slovenske šole — nemškega nadzornika!

Potres v Italiji.

Še tri osebe žive pod razvalinami.

v Mesina, 15. jan. Danes je prilezel izpod razvalin 9letni deček Fr. Minisalle. Tresel se je na celem telesu. Z največjo skrbnostjo so ga okrepčali. Povedal je potem z zelo slabim glasom, da sta še njegovi dve sestri tudi živi pod razvalinami. Ko so ju rešili in spravili na ladjo „Savoja“, sta pripovedovali, da so se živeli s čebulo, vinom, oljem in vodo. Njih mati je umrla pri potresu, njih oče pa je v Ameriki.

Položaj v Reggio di Calabria.

v Reggio di Calabria, 15. januar. Parnik „Bayern“ je vzel mnogo bolnikov na svoj krov. — Razdeljevanje hrane je vsak dan boljše. Vreme je lepo, kar je mnogo pripomoglo, da so se ljudje pomirili. Električna razsvetljava je zopet urejena. Noč in dan se dela, da se odstranijo podrtine. Na glavnih ulicah je že spet življenje in mesto zadobiva že veselejša lica. Toda radi potresnih sunkov so še ljudje zmiraj malo v strahu. Preteklo noč so bili trije sunki. Preiskovanje proti roparjem, ki so izročeni vojaškemu sodišču, se je že začelo.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Kranjski deželni zbor.

v Ljubljana, 16. jan. (Telef. por. „Nar. Dn.“) Današnja seja dež. zbora je napravila utis kakor šola pred počitnicami: med poslanci ni nobenega pravega zanimanja, vse se sprhaja okrog in študira na vse drugo, samo

poslušajo ne, kar dela „ljudski“ deželni zbor. V začetku današnje seje je interpeliral nar. napr. posl. dr. Triller, kaj je z njegovim predlogom glede zvišanja učiteljskih plač; klerikalci so nekaj „pojasnjevali“ in predlog preide v roke fin. odseka (ki ga najbrž nikoli ne bo rešil). Dr. Šusteršič je prav dolgočasno razlagal in čital reorganizacijo in pragmatiko deželniških uradnikov kranjskih. Sedaj, ob pol 2. se je seja za četrto ure prekinila.

v Ljubljana, 16. jan. (Telef. por. „Nar. Dn.“) Seja dež. zbora utegne trajati danes do 9. ure zvečer, na kar se bo najbrž deželni zbor odgodil. Zanimiva bo najbrž le še razprava o aneksiji Bosne in Hercegovine.

Sprememba srbske vlade.

v Belgrad, 16. jan. Vlada je včeraj dala ostavko in sedaj se nadaljuje pogajanja med starimi in samostojnimi radikalci o sestavi novega kabineta. Govori se, da sestavi vlado staroradikalec Stojan Protić. Ali to je verjetna kombinacija, ker je sploh še prezgodaj govoriti o novem kabinetu, za katerega je sigurno samo to, da ostaneta sedajni minister zunanjih zadev dr. Milovanović in vojni minister general Živković, ki sta zaradi svojih velikih sposobnosti v sedajnih časih absolutno potrebna. Sprememba vlade nikakor ne znači spremembe politike, zlasti ne zunajne, ki ostane nespremenjena.

Dopisujte pridno „Narodnemu Dnevniku“!

Društvene vesti.

v Društvo „Sokolski dom“ v Celju je izročil „Klub slovenskih naprednih akademikov“ od narodne zbirke 200 K, za kar mu tem potom izražamo sokolsko hvalo.

v „Slovensko delavsko podporno društvo v Celju“ ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 23. januarja 1909 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu razgovor zaradi opustitve društvene gostilne. Z ozirom na to važno točko je pričakovati obilne udeležbe.

v Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju se je konstituiral sledeče: Predsednik: tov. Milko Hrašovec, podpredsednik: tov. Ante Kosi, blagajnik: tov. Karl Laznik, tajnik: tov. Ljudevit Zupančič, knjižničar: tov. Matej Suhač, namestnik: tov. Fr. Hrašovec, revizorja: tov. Al. Hočevar in t. Vičar Leopold.

v „Bralno društvo“ na Bregu pri Celju priredi svoj redni občni zbor v soboto, dne 30. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni g. Radeja na Bregu z običajnim sporedom. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

v Učiteljsko društvo za laški okraj imelo je v nedeljo 10. t. m. na Zidanem mostu ob prav dobri udeležbi svoj glavni obč. zbor. Društvu bo tudi v l. 1909. načeloval dosedanji predsednik g. Anton Gnuš, nadsodnik na Dola pri Hrašniku. — Kot gost je prisostvoval gosp. Rob. Košar od Sv. Bolfenka na Kogu ter je zelo zanimivo govoril o tajni kvalifikaciji. Njegova izvajanja našla so obče priznanje.

v Socijalnemu odseku „Zveze“ slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic je podaril slavni klub slovenskih naprednih akademikov v Celju 100 K od naborane „narodne zbirke“. V imenu socijalnega odseka „Zveze“ slov. štaj. učitelje in učiteljice se srčno zahvaljuje Fran Voglar, blagajnik.

v „Narodne čitalnice“ v Slovenjgradcu redni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. ob 3. uri popoldan v gostilniških prostorih „Narodnega doma“ v Slovenjgradcu z dnevnim redom: 1. Odborovo poročilo. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti.

v Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev. Redni občni zbor tega društva bo dne 28. januarja ob 6. uri zvečer v uredniških prostorih Narodne tiskarne. Spored: 1. Naznanila predsedstva. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora. 5. Eventualni predlogi.

b Planinski in lovski ples v Rajhenburgu. V nedeljo, dne 7. svečana priredi društvo za tujski promet v Rajhenburgu „Planinski in lovski ples“, na kar se seveda društva opozarjajo pri svojih prireditvah. Priprave za ta ples se že vrše in sodeč po lanskem nad vsa pričakovanja dobro uspelem planinskem plesu, bodo tudi najrazvija-nejši obiskovalci iznenadeni!

b Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Vuzenici. V novi odbor so bili na občnem zboru 27. dec. voljeni večinoma dosedanji narodnjaki. Predsednik Jakob Vernik, njegov namestnik dr. Maks Pregl, blagajnik Alojz Grubelnik, namestnik Mirko Lešnik, tajnik Emerik Mravljak, namestnik Ant. Hren, odbornika pa Jožef Grace in Iv. Kričej.

b Jurovci pri Ptuj. „Kmet. bralno društvo“ v Jurovcih pri Ptuj ima v nedeljo 17. t. m. svoj občni zbor s tamburjem, tombolo, petjem itd. ob treh popoldne v gostilni g. Rižnerja. Prosta zabava se vrši tudi v gostilni g. Gomilscheg. K obilni udeležbi vabi odbor.

b Podravske podružnice „Prosvete“ je daroval g. I. Lednik, učitelj pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu povodom svoje poroke 10 K. Hvala! Živeli posnemovalci! Vse pošiljajte: pisma, darovane knjige in denar, naj se blagovolijo poslati na naslov: Podravska podružnica „Prosvete“ v Mariboru, „Narodni dom“.

b Ljudska knjižnica v Mariboru leta 1908. Na občnem zboru „Slovske Čitalnice“ v Mariboru dne 27. grudna 1908 je poročal g. dr. Poljanec o poslovanju ljudske knjižnice v preteklem letu. Koncem leta 1908. ima knjižnica 983 vpisanih slovenskih knjig, torej za 377 več ko koncem l. 1907. Po vsebini pripada 75 knjig pesništvu, 43 dramatik, 442 pripovednemu leposlovju, 231 knjig je poučnih, 192 pa določenih mladini. V programu lanskega letnega poročila je bila ustanovitev mladinskega oddelka. S pomočjo g. dr. Rosine in sl. mariborske Posojilnice se je izvršil ta načrt tako, da je skoro ni mladinske knjige na knjižnem trgu, ki bi ne bila tudi v naši knjižnici. Temu oddelku je treba posvečati tudi zanprej največjo pozornost! Z mladinskimi knjigami se je pridobilo precej okoliške mladine in tudi dorašlih.

Člani ljudske knjižnice so prebrali leta 1908. 4675 knjig (lani krog 1800) in sicer 367 knjig pesništva, 196 dramatik, 3228 pripovednega leposlovja, 369 poučnih in 517 mladinskih. Najbolj so čitali člani Sienkiewicza (478), Jurčiča (327), Kersnika (236), Cankarja (115), Tavčarja (105), Aškerc (56), Stritarja (50), Gregorčiča (42), Levstika (39). Knjižničarja dr. Poljanca so podpirali dr. Pivko, M. Stajniko, F. Dobravec in E. Weixl. Knjige se izposojujejo po nedeljah od 9—11. ure dop., po torkih od 7—8. ure zvečer in po četrkih od 7—8. ure.

b Mariborski „Sokol“ je imel koncem leta 159 udov. V preteklem letu je priredil 5 prijateljskih večerov s strokovnimi in poučnimi predavanji, 7 izletov v okolico, nastopil javno 21. rožnika in 8. listopada. Tehnično vodstvo je v rokah vaditeljskega zbora z načelnikom E. Ilichom, ki se udeležil letos mesečnega vaditeljskega tečaja Česke obce sokolske v Pragi. Obisk telovadbe je bil vzoren v moškem in ženskem oddelku. Dohodkov je imelo društvo v preteklem letu 3193 K, izdatkov 2636 K. Razun tega je narasel fond za „Sokolski dom“ na 1189 K. Društvo ima premoženja 3659 78 kron. Za leto 1909. se je izvolil sledeči odbor: starosta dr. Franjo Rosina, podstarosta dr. Vladimir Serbec, načelnik Eman Ilich, odborniki F. Bureš, Franc Majer, J. Šostarič, I. Hvalenc, J. Tomazič, M. Stajniko. Na zdar!

b Ustanovni občni zbor podravske podružnice akadem. uruštva „Prosveta“ se je vršil 9. januarja v „Narodnem domu“ v Mariboru. Vsi delavci mestnega magistrata, ki je napovedan zbor za sredo 6. januarja prepovedal, je bila udeležba skrajno slaba. Tisti gospod, ki je že 7. oktobra l. l. zvedel, da obstoji „Prosveta“ v Ljubljani, je to naenkrat pozabil in zahteval razna potrdila, toliko da je onemogočil zborovanje v sredo. Pač slabo za mesto, ki ima take uradnike!

Poročilo o delovanju dosedanjega odseka in pripravljane odbora poda

iur. V. Lešnik. Podravske odsek je ustanovil v treh letih svojega obstanka 9 knjižnic, med katerimi one na skrajni narodni meji bolje uspejajo, nego v okolici mariborski. Deloval je tudi s predavanji, raznimi veseljami in na narodno-obrambno polju sploh, v kolikor mu niso bile vezane roke. O bodočem delovanju je referiral iur. Sl. Weixl. Delovanje se hoče izvršiti v istem smislu, kakor dosedaj, vendar intenzivnejše. Glavna naloga bo pridobiti mladino in jo potom mladinskih knjig obvarovati pred potujčenjem. Izvoljen je bil sledeči odbor: načelnik iur. Vekoslav Lešnik, namestnik iur. Lev Brunčko, tajnik vet. Fr. Ks. Zavrnik, blagajnik iur. Ferdo Dobravec, knjižničar med. Brunon Weixl, preglednika for. Vojteh Koprivnik in med. L. Novak.

b Akademsko društvo „Tabor“ v Gradcu naznanja, da se vrši IV. redni občni zbor z običajnim vspešnim soboto, dne 16. prosinca zvečer v društvenih prostorih. — Slovanski gostje dobrodošli!

b III. občni zbor akad. teh. društva „Triglav“ se vrši v ponedeljek 18. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih (Leonhardstrasse 4) z običajnim vspešnim. Slovanski gostje dobrodošli!

Tržne cene.

15. januarja.

Dunajska borza za kmetijske pridelke: Pšenica slabo. Turšica nespremenjena, rž mirno, oves se vzdržuje slabo. Tendence brez kupčije. Vreme: deževno.

Kava: Santos Good Average za marc 32'50, za maj 32'75, za september 31'50, za december 31'—. Tendence stalna.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 29'35, moka za prihodnji mesec 29'65, moka za januar — april 30'35, moka za marc — junij 30'70, pšenica za tekoči mesec 22'90, pšenica za prihodnji mesec 22'90, pšenica za januar — april 23'50, pšenica za marc — junij 23'70, rž za tekoči mesec 16'40, rž za prihodnji mesec 16'40, rž za januar — april 16'90, rž za marc — junij 16'90.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 22'85, za oktober — december K 22'15. Tendence mirna.

Produktni trg. Budimpešta. Pšenica za april K 12'53 pšenica za oktober K 10'73, rž za april K 9'98, rž za oktober K 8'99, oves za april K 8'49, oves za oktober K —, turšica za maj K 7'22, ogrščica za avgust K 13'85.

Budimpešta, 7. jan. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 118 do 120 vin., mlade, srednje 120 do 121 vin., mlade, lahke 121 do 122 vin.; zaloga 22.632 kom.

Svinjska mast 135'—, namizna slanina 108'—.

Tedenski živalski sejem v Gradcu 14. jan.: Na sejm se je prignalo 1310 glav (550 volov, 136 bikov, 520 krav in 104 teleta.) Cena za pitane vole trdna, drugo slabša. Pitani voli 37—42 kron (izjemna cena 45 K), napol pitani voli 32—36 K, suhi voli 26—31 K, voli za pitanje 27—32 K; pitane krave 27—33 K, napol pitane krave 19—26 K, suhe krave 11—17 K, biki 27—35 K, mlade krave dojnice (do 4 teleta) 25 do 30 K, starše dojnice 21—24 K, telne krave 23—26 K. (Vse cene so za 50 kg žive teže.)

Prodase

hiša

popolnoma nova, davka prosta, z gostilno, trgovino in prodajo smodnika, tik farne cerkve v Slovenskih Goricah.

Pogoji ugodni. 57 3-1
Ponudbe na upravnistvo „Nar. Dnevnika“.

Pridno

prodajalko

veščo mešane trgovine, sprejme takoj
And. Elsbacher, Laški trg.

55 3-1

Pod jako ugodnimi pogoji se prodaja

hiša v bližini treh velikih tovarn, hiša je dalje časa davka prosta, obstoji iz 12 sob, 6 kuhinj, kleti in prodajalne. Zraven so še druga, posebno gospodarska poslopja. Več se izve v upravnistvu „Narodnega dnevnika“. 32 3-3

Kupujte narodni kolek!

Posojila

gg. državnim, železniškim in zasebnim uradnikom, učiteljem, profesorjem, čast. duhovščini, trgovcem, rokodelcem itd., po 6% ter 20% letnega odplačila, tudi brez poročila dobavlja rečno in direktno samo za povrnitev gotovih stroškov, trdka

H. Wosahlo, zastopnik bank v Olomucu. (Priložite znamko!)
Ne posredujem, ampak sem zastopnik bančnih zavodov! 41 52-2

R. Diehl

žganjarna, Celje
priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinoveca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-4

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo 60 vin.
za dva- ali večkratno objavo za vsakokrat 50 „
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako nadaljno vrsto 10 „
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje vnaprej (tudi v znamkah). Na vprašanja, tičočja se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanje znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravnistvo „Narodnega Dnevnika“.

Natakarica na račun

se takoj sprejme. — Ponudbe na upravnistvo „Narodnega Dnevnika“. 4 4-3

Učenec, vešč slovenskega in nemškega jezika, v starosti 14 let, z dobro šolsko izobrazbo, se sprejme v trgovino z mešanim blagom, več se izve v upravnistvu „Narodnega Dnevnika“. 7 3-2

Prodase posestvo

blizu Celja, za 1500 kron. Ponudbe na upravnistvo „Nar. Dnevnika“. 4 4-2

Gostilna

s koncesijo ob zelo obljudeni cesti 20 minut od Celja, na pročelju 9 oken, velika gostilniška in posebna soba, 5 sob za stanovanje, lep gostilniški vrt, veliko dvorišče in vrt za zelenjavo, gospodarska poslopja z hlevi, vse prenovljeno, se takoj prodaja z vsem inventarjem za 15000 K. Vknjižba hranilnice 6000 K. 58 3-1
Naslov pri upravnistvu „Narodnega Dnevnika“.

JAMAIKA-RUM „SANTA-ELENA“
TOIFLOV TALANDA CEYLON-ČAJ

Krtačni stroj

(Bürstenmaschine)

rabljen, vendar še dobro ohranjen, očisti na uro 10 met. stot., je cenó naprodaj.

J. ZADRAVEC, paromlin, Središče. 53 2-2

2 dečka

katera imata veselje do trgovine z dobro šolsko izobrazbo ter poštenih staršev, sprejme v uk

Karl Cimperšek, trgovina z mešanim blagom
52 Sevnica ob Savi. 3-3

32 let star fant z nekaj sto kron premoženja v c. kr. službi in delež na penzijo, se želi seznaniti z gospodarsko ali mlado vdovo, katera bi imela malo posestvo ali nekaj sto kron denarja. Resni ne anonimni dopisi naj se pošljejo na upravnistvo „Narodnega Dnevnika“. 6 3-2

Učenec iz poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v trgovini mešanega blaga A. Pogačnik, Cerknica, Kranjsko. 8 3-1

Bencinov-motor

20—24 k. s., kateri je bil samo 6 mesecev v obratu in izvrstno deluje, se vsled nabave električne moči, takoj po ceni prodaja. — Kje, pove upravnistvo „Nar. Dnevnika“. 9 3-1

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem priporoča: kanceljski, konceptni, pismeni, dokumentni, ovitni, barvani itd. papir. Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart. Lastna zaloga šol. zvezkov in risank. Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste črnilo in barve, radirke, tablice itd. Največja zaloga vseh tiskovin za krajne šolske svete, občinske urade, hranilnice in posojilnice, okraj. zastope, župnijske urade, odvetnike, notarje, privatnike itd. Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno ali dvema kolonama črtane, vezane v papir, platno, gradl ali pa v polusnje. Dopisnice umetne, pokrajinske in druge. Zavitki za urade v raznih velikostih. Molitvenike itd. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3. Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v moderni obliki so danes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleheral ki to upošteva in deluje doledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu usli nehoti prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenom potrebnim učinkom. **Zvezna tiskarna v Celju**, Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke.

Svoji k svojim!

UDOBNO urejena ter opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradam v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpriprostejše do najfinije izpeljave. Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi. Hranilne in zadrudne knjižice s črnim, zlatim in barvastim tiskom v moderni izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike. Galanterijska dela. Natis na trakove. Časopisne mape za kavarne, gostilne in društva. Akti fascikli za odvetnike in urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike se najhitreje izvršuje vzorčne knjige. Strogo solidno delo. Primerne cene.

43 150-2

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16

se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode. — Velika zaloga blaga na razpolago. 39 51-2

Cene nizke. — Postrežba točna.

Išče se spreten

strojevodja

za parno žago. — Več v upravnistvu „Narodnega Dnevnika“.

42 3-2

Ivan Rebek **Celje**

Priporoča se za napravo vsakovrstnih del, kakor železne ograje, okove in različna konstrukcijska dela. Imam tudi v zalogi najraznovrstnejša štedilna ognjišča. Ognjišča po poslani meri se hitro in točno izvršujejo, za ista prevzamem tudi zidarska dela ter odgovornost glede dobre izvršbe. Izdelujem tudi vsakovrstne tehtnice. Nadalje napeljujem vodovode, bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri. — **Vse po tovarniških cenah.**

1 24-2

Edini narodni krojač v Mariboru, Šolske ulice 4

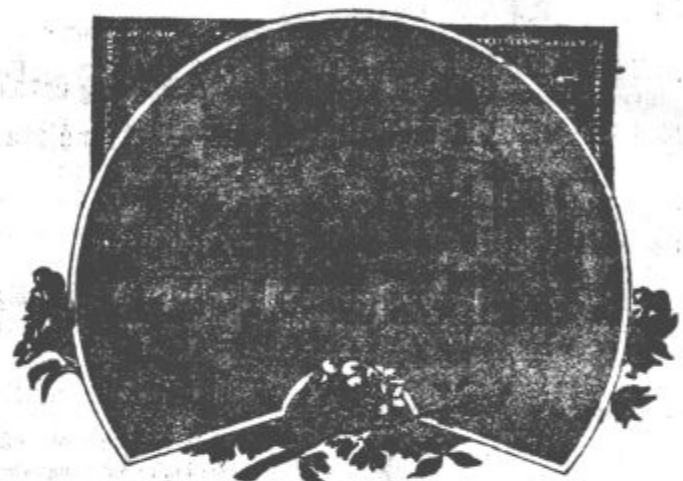
Jakob Vezjak

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje oblek za gospode in dečke, po najnovejšem kroju.

Velika zaloga vsakovrstnega blaga iz domačih in tujih tovarn. Izdelujejo se tudi vsakovrstne pletenine na stroje.

49 -1

Posojilnica v Celju

v lastni hiši „Narodni dom“

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadrudnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev ter ima sedaj nad 6 milijonov kron hranilnih vlog in nad 340.000 kron rezervnega zaklada.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadrude ter jih obrestuje po 4 1/2%. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osobni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

SPREJEMA TUDI VLOŽNE KNJIŽICE drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

47 52-1

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornjigrad in Vranksko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobredelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 kron, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim nčnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oz roma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56. 52-1

Veletrgovina na debelo in drobno s
špecijskim blagom in deželni pridelki

ANTON KOLENC,

CELJE, Graška cesta št. 22 v lastni hiši
in „Narodni dom“.

priloga o. gg. kolegom, č. gg. duhovnikom in
slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo z
vedno svežim in najboljšim specijskim, ter
sploh v to stroko spadajočim blagom, po naj-
nižjih dnevni cenah. Prosim za mnogobrojen
obisk. — Kupujem in prodajam vsakovrstne
deželne in gozdne pridelke, sadje, sveže in
suho, kakor: jabolke, hruške, marulice, breskve,
čelod, divji in pravi kostanj, narestek (knoper);
nadalje vsakovrstno žito, pšenico, ječmen, oves,
fižol, laneno seme, krompir, bob, grah, bučna
zrna, maline, jagode, suhe gobe, maliso štupo,
mravljične jajce, vosek, maslo, smrekovo, ma-
cesnovo gobo in strožle, vsakovrstne cvetke in
korenice raznih zelišč, pitano kuretnino ter
sploh vse, kar v trgovino spada. — Najboljši
švicarski sir in salame za gg. gostilničarje.
Voščene, ceresim in mil-sveče, kadilo in olje
za cerkve. 31 51-2

Postrežba točna in solidna.

Vinske drože

kupi vsako množino po
najvišji ceni

Robert Diehl
žganjarna, Celje.

24 17-5

Darujte družbi sv.
Cirila in Metoda!

Ženitev

ali možitev ne sme zmotiti
nobene slovenske neveste
in nobenga ženina, da bi
šla kam drugam bala ku-
povat, kakor v narodno
trgovsko hišo na debelo in
drobno **R. Stermecki,**
Celje, kjer je velikanska
zaloga finega volnenega
blaga za nevestine obleke,
sukna in kamgarna za moške
obleke, svilnenih robcev,
belega platna za perilo in
rjube in različnega dru-
goga manufakturnega blaga.

Velikanska zaloga.
Čudovito nizke cene.

2 52-8

Trgovski pomočnik

dober manufakturist in prodajalec se
tako sprejme v trgovini

Janez Löschnigg
v Šmarju pri Jelšah. 54 3-2

Velika izber

belih glaze in črnih lakastih čevljev
za pleso in neveste

Štefan Strašek, Celje.

Velika zaloga hišnih obutev po izjemno
nizkih cenah. 33 2-2

Sprejemem več spretnih
ključavničarskih
pomočnikov

v stalno delo. Pismene ponudbe na

Ivan Rebek,
ključavničarski mojster v Celju.
21 3-3

SINGER jeve

šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah,
katere lahko vse spoznate na tem
znamenju.

Ne dajte se zapeljati po nazna-
nilih katere nameravajo z nami-
gavanjem na ime **SINGER** pro-
dajati obrabljene stroje ali pa
drugod izdelane stroje, ker mi
ne oddajemo svojih strojev na
prekupovalce ampak jih prodaj-
amo naravnost občinstvu.

SINGER Co.

Delniška družba za
šivalne stroje
Celje, Kolodvorska ulica 8.

Narodno podjetje!

Goriška tovarna mila

A. Gabršček,

izdejuje vse običajne vrste čistilnega mila. Priporoča pa v prvi
vrsti najboljšo pralno milo:

Koza s solncem (Caprasole)

ki se prodaja v ko-
rist in z znakom družbe sv. Cirila in Metoda.

Cene konkurenčne, izdelek prve vrste.

Svoji k svojim! Podpirajmo razvoj domače industrije!

40 5-5

Delniška pivovarna Laški trg

odda v najem na Kranjskem dobro idočo

gostilno in zalogo piva

in proda dobro idočo

gostilno z mesarijo

v večjem trgu na Spodnjem Štajerskem z lepim vrtom
in večjo njivo. 51 3-2

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje je plodonosno nala-
ganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

kreditna in stavbena zadruga V GABERJU PRI CELJU

z omejeno zavezo sprejema hran. vloge od vsakega, četudi ni član zadruga na tekoči račun
ali na vložne knjižice in jih obrestuje od dneva vložitve do dneva vzdiga po

5%

Rentni davek plačuje zadruga sama, tako da dobijo vlagatelji na
leto polnih pet kron od vsakih naloženih sto kron.

Sprejemajo se trgovski računi zanesljivih tvrdk v inkaso in menice v
eskompt. Posojila daje zadruga proti 6% obrestovanju na poroštvo
zastavljanje vrednotic in dragocenosti ter nepremičnin, proti izstav-
ljanju menic in dolžnih pisem; odplačevanje glavnice in obresti se vrši
v mesečnih ali pa posebej dogovorjenih četrletnih oz. polletnih obrokih.
Zadruga »Lastni dom« ima v Gaberju tik Celja na razpolago 28 lepih
stavbenih prostorov, ki merijo skupaj 2 ha 22 a 4 m²; na teh stavi
hiše zadružnikom, ki se za to oglašijo in vplačajo v gotovini vsaj
10% vrednosti zemljišča in projektirane stavbe. — Denarni promet
11 5 leta 1908 do inkusive 1,300.000 K.

Pisarna se nahaja v CELJU, Rotovška ulica šte. 12, v I. nadstropju.
Uradije se vsaki dan med navadnimi uradnimi urami. — Posojila
se izplačujejo vsako sredo in soboto od 8. do 12. ure dopoldne.
C. kr. poštne hranilnice račun šte. 54.366. — Telefon šte. 48.

Ustanovljena leta 1835.

Franc Ksav. Souvan,
Ljubljana.

Bogata zaloga manufakturnega
blaga.

Cene brez konkurence!

Na debelo! 8 15-7 Na debelo!

Velika slovenska trgovina!

Največja zaloga modnega, volnenega,
suknenega in svilnega blaga. Perilno
blago, batist, cefir, kreton v veli-
kanski izberi po strogo solidnih cenah.

Karol Vanič, Narodni dom, Celje.

12 52-3

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17. Graška cesta št. 21. Telefon št. 17.

Trgovina s špecerijskim blagom, deželnimi pridelki in raznimi suhimi in oljnatimi barvami.

Priporoča svojo veliko zalogo kineškega, ruskega in ceylonskega čaja; naravnost importiranega jamajka ruma in konjaka; vseh vrst namiznega in zdravilnega vina.

Velika zaloga kave najrazličnejše kakovosti, surove kakor vsak teden 29 štirikrat sveže žgane. 50-3

Za poštni čas priporočam namočeno, kakor suho **polenovko**, sardine, morske postrvi v olju, sveže surovo čajno maslo in druge delikatese.

Bogata zaloga stearinskih, voščenih, nagrobnih in božičnih sveč. Svinjerejce opozarjam na „Lucullus“, s katerim najhitreje in najceneje zredijo svoje prašiče.

Na drobno in debelo. Poštna naročila se izvršujejo solidno in vestno.

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesijonirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-3

Največja in najcenejša izber zaročnih in različnih drugih zlatih, double itd. uhanov, verižic, zapestnic in sploh vsakovrstne zlatnine in srebrnine. **prstanov**

6 52-3

Pozor! Predno si kupite uro, oglejte si mojo velikansko zalogo pravih švicarskih zlatih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur, budilk, verižic, toplomerov, očal, daljnogledov itd. — vse po najnižjih cenah.

Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastoj in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice. Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi.

Pozamenterija porte in vrvice, resice, krepince in vrvice za tapetnike.

Krepi in flori za žalovanje.

Zlate in srebrne resice, čipke in vrvice.

Šerpe iz svile, čipk in volne.

Nogavice za dame, dekleta in otroke.

Jopice, hlačke, otročje perilo in odeje za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz kavčuka.

Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.

Gumbi in različne igle.

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.

Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mirtevi venci.

Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.

Modrci in potrebščine za modrce.

Glave rokavice in rokavice za uniformirance pletene, letne in zimske rokavice.

Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.

5 12-5 Krtače za obleke, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki, zapestnice, naprsniki in žepne rute.

Pravo jägrovo normalno perilo, srajce Tricot, jopice in hlače.

Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in pasovi za šport.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete,

Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice in dokolenice, Ogrevanci za kolena, meča, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrbtniki, ovratniki, rebci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki itd. itd.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom.

Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji.

Mногоštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakov).

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s samofnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude- lvanje napisov v iste.

Narodna dolžnost vsake slovenske gospodinje je, da zahteva v vsaki trgovini le izborno

z znamko „tiger“

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer** v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

28 51-2